

Erdoğan-Trump görüşmesinde hangi kritik mevzular ele alınacak?

ABONE OL

Google News

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın New York'ta Trump ile yapacağı görüşmede, iki ülke arasında ayırmaya sebep olan güncel konu başlıklarının masada olması bekleniyor.

Türk-Amerikan ilişkilerinde adeta bir 'sonbahar' yaşanırken Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın New York'ta ABD Başkanı Donald Trump ile yapacağı görüşmede, ABD'nin PKK/YPG'ye doğrudan silah desteği, FETÖ elebaşı Fetullah Gülen'in iade süreci, yeni iddianameyle 'siyasi bir Halkbank davasına' dönüşen Rıza Sarraf dosyası ve S-400 füze savunma sistemi gibi konu başlıklarının masada olması bekleniyor.

Anadolu Ajansı'nda yer alan analize göre son yıllarda Türkiye ile ABD arasındaki 'çıkar farklılaşması' tavan yaptığından, BM Genel Kurulu toplantıları nedeniyle 21 Eylül'de New York'ta görüşecek iki liderin ajandası bir hayli dolu olacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Başkanı Trump arasındaki görüşmede öncelikli olarak, Türkiye için doğrudan ulusal güvenlik sorunu haline gelen ABD'nin PKK/YPG'ye silah desteğinin konuşulacağını öngörmek mümkün.

PKK/YPG'YE VERİLEN SİLAH GÜVEN BUNALIMINI DERİNLEŞTİRDİ

20 Ocak'ta göreve gelen ve önemli beklentiler oluşturan Trump'ın 9 Mayıs'ta attığı imzayla PKK/YPG'ye artık doğrudan silah verilmesinin önünü açması, Obama döneminde açılan makasın daha da büyümesine ve güven bunalımının derinleşmesine neden oldu.

Ancak bu karara imza atan Trump'ın, Washington'da hakimiyet kuramayan, başta Rusya soruşturması olmak üzere içeride ciddi sorunlarla uğraşan ve Cumhuriyetçi Parti de dahil Kongre ile sağlıklı bir denge oluşturamayan bir başkan olduğunu vurgulamak lazım. 9 aylık görev süresi boyunca en yakınındaki birçok ismi kaybeden ya da kovan Trump, Beyaz Saray içinde de halen istikrarlı bir çizgi yakalayabilmiş değil.

Bu gelişmelere ilaveten, dış politika yapım sürecini büyük ölçüde Pentagon ve Savunma Bakanı James Mattis'e devreden Trump, PKK/YPG'ye silah verilmesi gibi askeri kararları da Pentagon ile ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı'na (CENTCOM) bırakmış durumda.

ABD'nin Suriye'de PKK/YPG unsurlarıyla çalışma kararının, Obama döneminde temelleri atılıp uygulanmaya başlayan ve Trump döneminde de devam eden bir miras olduğunu vurgulamak lazım.

Trump'ın özellikle askeri konulardaki karar alma süreçlerini orduya devretmiş olması ve Pentagon'un da PKK/YPG ile çalışmaya istekliliği, kısa vadede bu sorunun çözümü hususunda büyük beklentilere girmenin doğru olmayacağını gösteriyor. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Trump arasındaki görüşmeden bu konuda somut bir sonuç beklemek çok gerçekçi olmayabilir.

FETÖ ELEBAŞI GÜLEN'İN İADE SÜRECİ MASAYA YATIRILACAK

Gülen'in iade süreciyle ilgili iki ülke arasındaki ayrışmanın Türk-Amerikan ilişkilerini ne denli zora soktuğunu Amerikalıların yeterince anladığını söylemek mümkün değil. Zira FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili üzerindeki şüpheleri halen tam olarak gideremeyen Amerikan yönetimi, Gülen'in iade sürecindeki tutuk tavrının Türk toplumunda ve Ankara'da meydana getirdiği derin hayal kırıklığını okuyamıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın görüşmede, Türkiye'nin bu konudaki kararlılığını bir kez daha dile getireceğine dair kuşku yok; ancak şu anda ne ABD Adalet Bakanlığı'nda ne de Beyaz Saray'da Gülen'in iade sürecinin ciddi bir öncelikle ele alındığı söylenebilir.

ABD tarafının "konu yakından takip ediliyor" tarzı açıklamaları bir yana, şimdiye kadar ABD Adalet Bakanlığı nezdindeki idari sürecin hızlandığını gösteren somut bir emarenin olmaması, kuşkusuz New York'ta görüşülecek ana konulardan biri olacaktır.

Buna ilaveten, ABD Adalet Bakanı Jeff Sessions'ın Trump ile yaşadığı sürtüşmenin halen örtülü olarak devam etmesinin ve Rusya soruşturmasının bakanlığın ana gündem maddesi olmasının da Gülen'le ilgili sürecin belli ölçüde göz ardı edilmesine neden olduğu söylenebilir.

SARRAF DOSYASI GÖRÜŞÜLECEK

Türk-Amerikan ilişkilerinin yeni sorun alanlarından biri de son iddianame ile 'merkezine Halkbank'ın konulduğu siyasi bir dosyaya' dönüşen Rıza Sarraf davası. Türkiye'nin Tahran'la o dönemki ticaretini tek taraflı olarak "İran yaptırımlarını delme" olarak kodlayan ABD yargı makamlarının süreci okuma biçimi, 17-25 Aralık'ta FETÖ'cü savcıların hazırladığı iddianamenin yaklaşımıyla önemli ölçüde örtüşüyor.

Ankara bu konudaki rahatsızlığını ciddi şekilde dile getirirken, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın "Bu davayı görece mahkemenin başkanı Richard Berman, 2014 yılında Fetullahçı Terör Örgütü'nün 17/25 süreçlerindeki propagandalarına ve politikalarına destek vermek amacıyla Türkiye'de

düzenlenen uluslararası bir kongreye moderatör olarak katıldı. Orada Zaman gazetesine, örgütün yayın organına röportaj verdi ve FETÖ'nün argümanlarını kullanarak açıklamalar yaptı" şeklindeki sözleri Türkiye'nin konuya bakışını net bir şekilde özetliyor: İhsas-ı rey yapmış bir hakimin başkanlık edeceği mahkemenin göreceği bir dava hukuki olamaz.

Dolayısıyla, FETÖ elebaşı Gülen'in iade süreciyle ilgili somut bir adım atmayan ABD'nin, Sarraf davasını merkezinde Halkbank'ın olduğu siyasi bir sürece tahvil etmesi de New York'taki görüşmenin ana konularından biri olacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın son mülakatında "New York'taki görüşmede bu konuyu da gündeme getireceğiz" açıklamasını yapması, Ankara'daki rahatsızlığın boyutunu gösteriyor.

S-400 FÜZE SAVUNMA SİSTEMİ GÜNDEME GELECEK

Cumhurbaşkanı Erdoğan-Trump görüşmesinde ABD tarafından gündeme getirilecek en önemli başlığın ise S-400 füze savunma sistemi olması bekleniyor. Pentagon ve ABD Dışişleri Bakanlığı, başından itibaren Türkiye'nin Rusya'dan S-400 füzeleri almasına karşı çıkıyor. Türkiye açısından ise bu süreç, Ankara'nın kendi ulusal çıkarları söz konusu olduğunda ABD'den bağımsız politikalar geliştirebileceğinin en somut örneklerinden biri olarak görülüyor.

Pentagon'daki endişeler Mattis üzerinden Trump'a ve oradan da Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ulaşacaktır. Ancak bugüne kadar PKK/YPG'ye silah desteği konusunda hep "DEAŞ'la mücadele" bahanesini kullanan Amerikan yönetimi, S-400'ler konusunda da Ankara'nın "ulusal tehdit öncelikleri değerlendirmesini" dinlemek zorunda kalacak.

Tüm bu zor maddeler yan yana konulduğu zaman, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Trump arasındaki görüşmeden hızlı somut sonuçlar beklemek doğru olmayabilir. Ancak olumlu ve yapıcı geçecek bir Erdoğan-Trump görüşmesi, iyileşme ve yenilenme sürecine kapı aralayabilir.

SABAH